

Akademik Tez İçin İyi Bir Konu Nasıl Bulunur? ¹

Paperpile

Çeviri: Melis Kayhan

Çalışmalarınızın seviyesine bağlı olarak, teziniz için konuyu kendiniz bulmanız ya da geniş bir konu havuzundan seçmeniz istenecektir. Her iki durumda da önce geniş kapsamlı bir konu seçmeli ve daha sonra onu mümkün olduğunca daraltmalısınız.

Size Uyan Bir Konu Seçin

Ne olursa olsun, önce belirli bir konuyla ilgilendiğiniz bir derse katılıp katılmadığınızı kendinize sorarak başlayabilir ve buradan devam edebilirsiniz. Aşağıdaki sorular hangi konulara ilgi duyduğunuzu anlamana yardımcı olabilir:

1. Çalışmalarınızın hangi yönü özellikle ilginizi çekiyor?
2. İlgi çekici bulduğunuz bir tartışmada nelerden bahsedildi?
3. Size hitap eden bir teori ya da düşünce [akımı / okulu] hakkında herhangi bir okuma yaptınız mı?

Teziniz için kullanacağınız fikir birçok kaynaktan geliyor olabilir, bu nedenle zihninizin dolaşmasına ve merak ettiğiniz bir şey olup olmadığını kontrol etmesine izin verin. Bir tez, çalışmalarınızın belirli bir yönü ile kaliteli zaman geçirmeniz için bir şanstır; bu nedenle, yalnızca size hitap eden değil, aynı zamanda kendi alanınızda ilerlemenize yardımcı olacak bir konu bulmaya çalışabilirsiniz.

Tez Konusu Bulmanın En Kolay Yolu

Konu seçmek, en zor olmasa da tez ya da makale yazmanın zor taraflarından biri olduğu konusunda hemfikirizdir. Ancak, Sahlman'ın *Yüksek Lisans Tezi Hızlıca Nasıl Yazılır?*² başlıklı çalışmasına göre, aşağıdaki üç alana odaklanırsanız teziniz için bir konu seçmek oldukça kolaydır:

¹ **Orijinal Kaynak:** Paperpile. "How to Come Up with a Topic for Your Thesis"; "Is it a Good Thesis Topic?" *Paperpile: Research and Writing Guides*, **Link:** <https://paperpile.com/g/topic-for-your-thesis> & <https://paperpile.com/g/questions-for-your-thesis>.

Melis Kayhan tarafından *sosyalbilimler.org*'da yayımlanmak üzere Türkçeye çevrilmiştir.

Atıf Şekli: Paperpile. (2020, Şubat 18). "Akademik Tez İçin İyi Bir Konu Nasıl Bulunur?", Çev. Melis Kayhan. *sosyalbilimler.org*, **Link:** <https://sosyalbilimler.org/iyi-tez-konusu-nasil-bulunur>

² Sahlman, Petteri. (2012). How to Write a Masters Thesis Fast: Practical Productivity Tips for Students. **Link:** <https://www.amazon.com/How-write-masters-thesis-fast-ebook/dp/B0070NJSL0>

1. Olgu
2. Bakış açısı
3. Bağlam

Tezin odağı olarak belli bir olguya odaklanacağınızı varsayalım. Örneğin, “queer birey hakları” ya da “iklim değişikliği”. Daha sonra, bir bakış açısı seçin. Olguyu hangi açıdan görüyorsunuz? Mesela “Amerikan kültürü” açısından ya da “yasal / finansal” açıdan. Son olarak, “2000’den 2010’a kadar” ya da “2017’deki küçük Alman işletmeleri” gibi belirli bir bağlama daraltın.

Bu üç alanın örneklerini birleştirecek, önümüze iki potansiyel tez konusu çıkar:

1. “2000’den 2010’a kadar Amerikan kültüründe queer bireylerin haklarının gelişimi”
2. “2017’de küçük Alman işletmelerinin yükselen iklim değişikliği düzenlemeleri”

Konunun ilk başta mükemmel olması gerekmez. Başlangıçta önemli olan, sizi en çok ilgilendiren konular hakkında beyin fırtınası yapmanız ve zorlayıcı bir konuyu yavaş yavaş ortaya çıkarmanızdır.

İş Bulmanızı Sağlayacak Bir Tez Konusunu Nasıl Seçilir?

Belirli bir konuyla ilgili kapsamlı bir şekilde tez yazacaksanız, yalnızca akademik gereksinimleri karşılamakla kalmamalı aynı zamanda profesyonel olarak ilgilendiğiniz alanla ilgili ufkunuzu da genişletmelisiniz. “Yüksek lisans için tez konusu nasıl seçilir?”³ başlıklı makaleye göre, diploma almanın ötesini de düşünmeniz gerek. Yazar, “öğrencilik zamanınızı kendinizi işverenlere cazip hâle getirmek için kullanın” diyor. Bunu başarabilmek için, üç öğeden (olgu, bakış açısı, bağlam) en az birinin istediğiniz profesyonel alan ile ilgili olmasına dikkat edin.

Mesleki geleceğinizle ilgili bir tez konusu seçerseniz istediğiniz işe girme şansınız daha yüksek olacaktır çünkü kurumunuza değerli ve yeni bilgiler getirebilirsiniz.

Danışmanınızdan Yardım alın!

Konunuz hâlâ tam olarak şekillenmediyse, danışmanınızın tecrübesinden yararlanın ve rehberlik isteyin. Seçmenizin olası olduğu konuları yazın ve danışmanınızla görüşün. Kendi bakış açınızın ve/ya ilginizin neye olduğunu açıklarsanız sizi doğru yöne yönlendireceklerdir.

Teziniz için bir konu bulmak kesinlikle yeterli değildir. Seçtiğiniz konunun sizin ilgi alanınızda olduğundan ve onu geliştirebileceğinizden emin olmanız gerekir. Araştırmanıza başlamadan önce teziniz için seçtiğiniz konunun iyi olup olmadığını öğrenmek için aşağıdaki soru listesine göz atabilirsiniz.

³ Campbell, Peter. (2014, December 31). “How to Pick a Masters Thesis Topic: Giving Your Career Trajectory”. *Medium*, Link: <https://medium.com/@peterbcampbell/how-to-pick-a-masters-thesis-topic-93ad2b113fb2>

Tez Konusunun İyi Olup Olmadığını Anlamak İçin Sorulacak Sorular

Bir tez konusu seçmek sizin için küçük, teziniz için büyük bir adım. Araştırmanıza başlamadan önce konunuzun iyi şekillendiğinden emin olmanız gerek. Konunuzun üzerinde çalışmaya hazır olup olmadığını öğrenmek için soru listesine göz atın.

Konunun amacı net mi? Öncelikle, konunuz yeterince açık mı? Bir konu üzerinde karar kılmanın en ideal yolu, önce onu olabildiğince kapsamlı hâle getirmektir. Bunu söylemesi kolay yapması zordur çünkü genellikle herkesin aklında başka, defterinde başka bir fikir vardır.

Doktora öğrencilerine danışmanlık yapan James Hamilton, tez konusu bulma rehberinde “açıklık anahtar kelimedir” der. Bu nedenle, konuyu alanınıza yabancı birine açıklamanızı öneririz. Konuyu parçalara ayırın ve her birini en basit şekilde anlatın. Bu, konunuzu farklı bir bakış açısıyla görmeye yardımcı olacaktır. Basitleştirdiğiniz versiyonundan sonra, daha karmaşık katmanları eklemeye başlayabilirsiniz.

Konu araştırılabilir mi? Konunun net olduğundan emin olduktan sonra, en önemli faktörü bulmanın zamanı geldi: **Konu yeterli bilgi sunuyor mu?** Konuyu daha önce okuduğunuz bir materyalden bulduysanız ya da derste konunuz hakkında bir şeyler duyduysanız, konunuz muhtemelen yüksek ölçüde araştırılabilir.

Burada atılacak tek adım, konunuzla ilgili anahtar kelimeleri bulmak ve bunları kitap listelerinde, makale veri tabanlarında, internet arama motorlarında ve kütüphanelerde araştırmak olacaktır. İşte bütün gece sürececek bir araştırmadan kurtulmanız ve materyal bulmanız için bazı ipuçları ve püf noktaları içeren harika bir makale.

Konu yeterince orijinal mi? Her tez özgünlük gerektirir ancak dürüst olalım, araştırma asla tamamen orijinal değildir. Yine de neden en orijinal olanını yapmak için sınırları zorlamayasınız? Sizininkine benzer yaklaşımlara sahip bir makale denizine dalacaksınız. Bu, daha önce hiç bakılmamış bir açıdan bakma şansı veriyor size.

Bu nedenle, araştırmada fark ettiğiniz bir boşluk üzerinde çalışmanızı veya daha önce yapılmış fakat daha da geliştirebileceğiniz bir açı bulmanızı öneririz. Peki ya nasıl? Kaynaklarınıza özel bir dikkat göstererek.

Konu okuyucu kitlenize ilgi çekici gelecek mi? Akademik yazı sıkıcı olmamalıdır. Tezin seviyesine bağlı olarak ilgi çekiciliği değişmelidir. Soruyu cevaplamak için, önce makalenizin okuyucu kitlesinin kim olacağını tespit etmeli ve ardından yazınızı buna göre adapte etmelisiniz.

Lisans tezi, ona not verecek olan danışman için ilgi çekici olmalıdır. Yüksek lisans tezi danışmanınızı ve gelecekteki çalışma alanınız için ilgi çekici olmalıdır. Doktora tezi ise, akademik beklenti yüksek olduğundan dolayı, en ilgi çekici olanı olmalıdır. Sizinle eş düzeydeki kişileri,

danışmanları ve araştırmacıları okumaya çekmelidir. Kime yönelik yazdığınızı belirledikten sonra kelimelerinizi hedef kitlenize uyarlamak daha kolay hâle gelir.

Konu ne tür bir metodoloji gerektiriyor? Uygun bir araştırma metodolojisi seçmek, bir projenin başarısız veya başarılı olmasına neden olabilecek en önemli öğelerden biridir. Bir metodolojiyi tanımlayan birçok öğe vardır ancak en önemlileri araştırma ve zamanlamadır.

Araştırmadan ne tür bir sonuç almak istediğinizi ve ne kadar zaman harcayacağınızı bilmek, metodoloji türlerini en baştan daraltacaktır. Örneğin, sonuç olarak nitel veriler istiyorsanız ve yeterli zamanınız varsa, bir odak grubu oluşturabilirsiniz. Kantitatif verileri kısa sürede istiyorsanız, bir çevrimiçi anket yeterli olacaktır. Neredeyse her araştırmada zaman ve amaç belirleyici faktörler olacak.

Tez konunuzun iyi olup olmadığını kontrol etmek için daha fazla soru sorabilirsiniz:

- Konuyu bulması kolay mıydı?
- Konu güncel mi?
- Mezun olduktan sonra konunuzun size bir getirisi olacak mı?

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan *sosyalbilimler.org*, sosyal bilimler alanında çalışma yürüten her bireyin yararlanmasına veya katkı sunmasına açık akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube'da [@sosbilorg](https://www.facebook.com/sosbilorg) kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*'i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten aboneliği olarak, her pazar günü, o hafta içinde sosyalbilimler.org'da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

Aynı zamanda yayımlanan çalışmaların size WhatsApp üzerinden gönderilmesini talep ederseniz bit.ly/SosyalBilimlerWhatsApp linki üzerinden "**Sosyal Bilimler WhatsApp Grubu**"na katılabilirsiniz.